

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUĐOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 2. marca 2023^{*i}

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Migrujúci pracovníci – Sociálne zabezpečenie – Uplatniteľná právna úprava – Nariadenie (ES) č. 987/2009 – Článok 5 – Potvrdenie A1 – Dočasné zrušenie – Záväzný účinok – Potvrdenie získané alebo použité podvodom – Nariadenie (ES) č. 883/2004 – Článok 13 ods. 1 písm. b) bod i) – Osoby, ktoré ako zamestnanec zvyčajne vykonávajú činnosť v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch – Uplatniteľnosť právnych predpisov členského štátu sídla – Pojem ‚registrované sídlo‘ – Podnik, ktorý získal dopravnú licenciu Spoločenstva podľa nariadení (ES) č. 1071/2009 a (ES) č. 1072/2009 – Vplyv – Licencia získaná alebo použitá podvodom“

V spojených veciach C-410/21 a C-661/21,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Hof van Cassatie (Kasačný súd, Belgicko) z 29. júna 2021 (C-410/21) a z 27. októbra 2021 (C-661/21) a doručené Súdnemu dvoru 5. júla 2021 a 4. novembra 2021, ktoré súvisia s trestnými konaniami proti:

FU,

DRV Intertrans BV (C-410/21),

a

Verbraeken J. en Zonen BV,

PN (C-661/21),

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka druhej komory A. Prechal, sudcovia M. L. Arastey Sahún (spravodajkyňa), F. Biltgen, N. Wahl a J. Passer,

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

* Jazyk konania: holandčina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- FU a DRV Intertrans BV, v zastúpení: F. Vanden Bogaerde, advocaat,
- Verbraeken J. en Zonen BV, v zastúpení: P. Bekaert a S. Bekaert, advocaten,
- PN, v zastúpení: F. Vanden Bogaerde, advocaat,
- belgická vláda, v zastúpení: S. Baeyens, C. Pochet a L. Van den Broeck, splnomocnení zástupcovia,
- holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman a M. de Ree, splnomocnené zástupkyne,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: D. Martin a F. van Schaik, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 13 ods. 1 písm. b) bodu i) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 166, 2004, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72), zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 465/2012 z 22. mája 2012 (Ú. v. EÚ L 149, 2012, s. 4) (ďalej len „nariadenie č. 883/2004“), článku 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 (Ú. v. EÚ L 284, 2009, s. 1), zmeneného nariadením č. 465/2012 (ďalej len „nariadenie č. 987/2009“), článku 3 ods. 1 písm. a) a článku 11 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá týkajúce sa podmienok, ktoré je potrebné dodržiavať pri výkone povolania prevádzkovateľa cestnej dopravy, a ktorým sa zrušuje smernica Rady 96/26/ES (Ú. v. EÚ L 300, 2009, s. 51), ako aj článku 4 ods. 1 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1072/2009 o spoločných pravidlách prístupu nákladnej cestnej dopravy na medzinárodný trh (Ú. v. EÚ L 300, 2009, s. 72).
- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci dvoch trestných konaní vedených jednak proti FU a spoločnosti DRV Intertrans BV (vec C-410/21) a jednak proti spoločnosti Verbraeken J. en Zonen BV a PN (vec C-661/21) za podvody v oblasti príspevkov na sociálne zabezpečenie.

Právny rámec

Nariadenie č. 883/2004

3 Odôvodnenie 15 nariadenia č. 883/2004 znie:

„Je potrebné, aby osoby, ktoré sa pohybujú v rámci spoločenstva, podliehali systému sociálneho zabezpečenia iba jediného členského štátu, aby sa tak predišlo prekryvaniu uplatniteľných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov a komplikáciám, ktoré by z toho mohli vzniknúť.“

4 Hlava II nariadenia č. 883/2004, nazvaná „Určenie príslušnosti právnych predpisov“, obsahuje články 11 až 16.

5 Článok 11 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu. Tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou.“

6 Článok 13 ods. 1 uvedeného nariadenia znie:

„Osoba, ktorá ako zamestnanec zvyčajne vykonáva činnosť v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch, podlieha:

...

b) ak nevykonáva podstatnú časť svojej činnosti v členskom štáte bydliska:

i) právnym predpisom členského štátu, v ktorom sa nachádza registrované sídlo alebo miesto podnikania podniku alebo zamestnávateľa, ak je zamestnaná jedným podnikom alebo zamestnávateľom, alebo

...“

7 Podľa článku 72 písm. a) toho istého nariadenia správna komisia pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „správna komisia“) sa zaoberá všetkými správnymi otázkami a otázkami výkladu vyplývajúcimi z ustanovení nariadenia č. 883/2004 alebo ustanovení nariadenia č. 987/2009.

8 Podľa článku 76 nariadenia č. 883/2004, nazvaného „Spolupráca“:

....

4. Inštitúcie a osoby, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, majú povinnosť vzájomného informovania a spolupráce, aby sa zabezpečilo riadne vykonávanie tohto nariadenia.

...

6. V prípade ťažkostí pri výklade alebo uplatňovaní tohto nariadenia, ktoré by mohl[i] ohroziť práva osoby, na ktorú sa vzťahuje, inštitúcia príslušného členského štátu alebo členského štátu bydliska danej osoby kontaktuje inštitúciu (inštitúcie) daného členského štátu (členských štátov).

Ak sa nemôže nájsť riešenie v rámci primeranej doby, dané orgány môžu prizvať správnu komisiu, aby zasiahla.“

9 Článok 90 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71 [zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 149, 1971, s. 2; Mim. vyd. 05/001, s. 35)], sa zrušuje od dátumu uplatňovania tohto nariadenia.

...“

Nariadenie č. 987/2009

10 Odôvodnenia 2 a 6 nariadenia č. 987/2009 uvádzajú:

„(2) Užšia a efektívnejšia spolupráca medzi inštitúciami sociálneho zabezpečenia je hlavným faktorom, ktorý má poskytnúť osobám, na ktoré sa vzťahuje [nariadenie č. 883/2004], možnosť uplatniť si svoje nároky v čo najkratších lehotách a za optimálnych podmienok.

...

(6) Posilnenie určitých postupov musí užívateľom [nariadenia č. 883/2004] zabezpečiť väčšiu právnu istotu a transparentnosť. ...“

11 Pod názvom „Právna relevantnosť dokumentov a podporných dokladov vystavených v inom členskom štáte“ článok 5 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Dokumenty vydané inštitúciou členského štátu, ktoré osvedčujú situáciu osoby na účely uplatnenia [nariadenia č. 883/2004] a [tohto nariadenia], ako aj podporné doklady, na základe ktorých boli dokumenty vydané, uznávajú inštitúcie iných členských štátov, pokiaľ ich členský štát, v ktorom boli vydané, nezrušil ani nevyhlásil za neplatné.

2. V prípade pochybností o platnosti dokumentu alebo pravdivosti skutočností, z ktorých vychádzajú tvrdenia, ktoré sú v ňom uvedené, inštitúcia členského štátu, ktorej sa dokument predložil, požiada inštitúciu, ktorá dokument vydala, o poskytnutie potrebných objasnení a v prípade potreby o zrušenie tohto dokumentu. Vydávajúca inštitúcia prehodnotí dôvody na vydanie dokumentu a prípadne ho zruší.

3. V prípade pochybností týkajúcich sa informácií poskytnutých dotknutou osobou, platnosti dokumentu alebo podporných dokladov, alebo pravdivosti skutočností, z ktorých vychádzajú tvrdenia, ktoré sú v nich uvedené, inštitúcia miesta pobytu alebo bydliska vykoná v zmysle odseku 2 na žiadosť príslušnej inštitúcie v rámci svojich možností potrebné overenie týchto informácií alebo tohto dokumentu.

4. Ak dotknuté inštitúcie nedospejú k dohode, môžu príslušné úrady predložiť záležitosť správnej komisii, a to najskôr jeden mesiac od dátumu, keď inštitúcia, ktorá dostala dokument, predložila svoju žiadosť. Správna komisia sa pokúsi o zosúladenie stanovísk do šiestich mesiacov od dátumu, keď jej bola záležitosť predložená.“

12 Článok 14 ods. 5a prvý pododsek uvedeného nariadenia znie:

„Na účely uplatňovania hlavy II [nariadenia č. 883/2004] sa pod pojmom ‚registrované sídlo alebo miesto podnikania‘ rozumie registrované sídlo alebo miesto podnikania, v ktorom sa prijímajú zásadné rozhodnutia podniku a vykonávajú funkcie jeho ústrednej správy.“

13 Podľa článku 19 ods. 2 toho istého nariadenia:

„Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné podľa hlavy II [nariadenia č. 883/2004], na požiadanie dotknutej osoby alebo zamestnávateľa poskytne osvedčenie, že tieto právne predpisy sú uplatniteľné, prípadne uvedie, dokedy a za akých podmienok sú uplatniteľné.“

14 Článok 20 nariadenia č. 987/2009 s názvom „Spolupráca medzi inštitúciami“ znie:

„1. Dotknuté inštitúcie sprostredkujú príslušnej inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy sú na osobu uplatniteľné podľa hlavy II [nariadenia č. 883/2004], nevyhnutné informácie potrebné na určenie dátumu, ku ktorému sa tieto právne predpisy stávajú uplatniteľnými, ako aj príspevkov, ktoré táto osoba a jej zamestnávateľ alebo zamestnávateľa sú povinní platiť podľa týchto právnych predpisov.

2. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy boli určené ako uplatniteľné na osobu podľa hlavy II [nariadenia č. 883/2004], sprostredkuje informáciu o dátume, ku ktorému sa uplatňovanie právnych predpisov stáva účinným, inštitúcii určenej príslušným úradom členského štátu, ktorého právne predpisy sa na túto osobu naposledy vzťahovali.“

15 Článok 96 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Nariadenie [Rady] (EHS) č. 574/72 [z 21. marca 1972, ktorým sa stanovuje postup pri vykonávaní nariadenia (EHS) č. 1408/71 (Ú. v. ES L 74, 1972, s. 1; Mim. vyd. 05/001, s. 83)] sa zrušuje s účinnosťou od 1. mája 2010.

...“

Nariadenie č. 1071/2009

16 Článok 3 nariadenia č. 1071/2009, nazvaný „Požiadavky na výkon povolania prevádzkovateľa cestnej dopravy“, v odseku 1 stanovuje:

„Podniky, ktoré vykonávajú povolanie prevádzkovateľa cestnej dopravy, musia:

a) mať skutočné a stabilné miesto usadenia v členskom štáte;

...“

17 Článok 5 tohto nariadenia, nazvaný „Podmienky týkajúce sa požiadavky usadenia“, znie:

„Na splnenie požiadavky stanovenej v článku 3 ods. 1 písm. a) podnik v dotknutom členskom štáte musí:

- a) mať miesto usadenia nachádzajúce sa v tomto členskom štáte s priestormi, v ktorých vedie svoje hlavné doklady o podnikateľskej činnosti, najmä všetky svoje účtovné doklady, doklady o riadení zamestnancov, doklady s údajmi o čase jazdy a odpočinku a všetky ostatné doklady, ku ktorým musí mať prístup príslušný orgán, aby preveril plnenie podmienok ustanovených v tomto nariadení. Členské štáty môžu vyžadovať, aby podniky nachádzajúce sa na ich území mali vo svojich priestoroch k dispozícii kedykoľvek aj iné doklady;
- b) po tom, čo mu bolo udelené povolenie disponovať jedným alebo viacerými vozidlami, ktoré sú evidované alebo iným spôsobom uvedené do premávky v súlade s právnymi predpismi daného členského štátu, či už sú tieto vozidlá v úplnom vlastníctve, alebo nadobudnuté napríklad podľa zmluvy o prenájme alebo lízingovej zmluvy;
- c) skutočne a sústavne vykonávať s potrebným administratívnym vybavením svoju činnosť týkajúcu sa vozidiel uvedených v písmene b) a s náležitým technickým vybavením a príslušenstvom v prevádzkovom stredisku umiestnenom v tomto členskom štáte.“

18 Článok 11 ods. 1 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Dopravnému podniku, ktorý spĺňa požiadavky ustanovené v článku 3, sa na základe žiadosti povoľuje vykonávať povolanie prevádzkovateľa cestnej dopravy. Príslušný orgán rozhodne, či podnik, ktorý predkladá žiadosť, spĺňa požiadavky ustanovené v uvedenom článku.“

19 Článok 12 ods. 1 toho istého nariadenia uvádza:

„Príslušné orgány dohliadajú na to, aby podniky, ktorým udelili povolenie na vykonávanie povolania prevádzkovateľa cestnej dopravy, nepretržite spĺňali požiadavky ustanovené v článku 3. ...“

Nariadenie č. 1072/2009

20 Podľa článku 3 nariadenia č. 1072/2009:

„Medzinárodná preprava sa vykonáva na základe držby licencie Spoločenstva, a ak je vodič štátnym príslušníkom tretej krajiny, v spojení s osvedčením vodiča.“

21 Článok 4 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Licenciu Spoločenstva vydáva členský štát v súlade s týmto nariadením každému dopravcovi, ktorý prepravuje tovar v prenájme alebo za úhradu a ktorý:

- a) je usadený v uvedenom členskom štáte v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva a vnútroštátnymi právnymi predpismi uvedeného členského štátu a

b) je v členskom štáte, kde je usadený, oprávnený vykonávať medzinárodnú prepravu tovaru po ceste v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva a vnútroštátnymi právnymi predpismi tohto členského štátu týkajúcimi sa prístupu k povolaniu prevádzkovateľa nákladnej cestnej dopravy.“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

Vec C-410/21

- 22 FU je konateľom spoločnosti DRV Intertrans BV so sídlom v Belgicku. So svojou manželkou založil spoločnosť Md Intercargo s. r. o. so sídlom na Slovensku. Predmetom činnosti týchto dvoch spoločností je vnútroštátna a medzinárodná doprava.
- 23 Príslušný slovenský orgán vydal potvrdenia A1 osvedčujúce podľa článku 19 ods. 2 nariadenia č. 987/2009 poistenie viacerých pracovníkov spoločnosti Md Intercargo v slovenskom systéme sociálneho zabezpečenia (ďalej len „dotknutí pracovníci“).
- 24 Činnosti FU a väzby medzi vyššie uvedenými spoločnosťami boli predmetom kontroly zo strany Sociale Inspectie (Inšpektorát sociálnych vecí, Belgicko) (ďalej len „belgický inšpektorát sociálnych vecí“), ktorý odhalil, že Md Intercargo bola v skutočnosti riadená z Belgicka, kde vykonávala väčšinu svojich dopravných služieb. Podľa belgického inšpektorátu sociálnych vecí bola Md Intercargo založená s cieľom prideliť spoločnosti DRV Intertrans lacnú pracovnú silu vyslaním pracovníkov. Hoci bola Md Intercargo držiteľom licencie Spoločenstva na cestnú dopravu vydanú slovenskými orgánmi, na Slovensku nevykonávala žiadnu relevantnú hospodársku činnosť, čo potvrdili aj orgány tohto členského štátu v odpovedi na otázku belgického inšpektorátu sociálnych vecí.
- 25 Na základe kontroly, ktorú takto vykonal belgický inšpektorát sociálnych vecí, bolo proti FU a spoločnosti DRV Intertrans začaté trestné stíhanie na Correctionele rechtbank West-Vlaanderen, afdeling Brugge (Trestný súd prvého stupňa Západné Flámsko, oddelenie Bruggy, Belgicko) za podvod v oblasti príspevkov na sociálne zabezpečenie v období od 17. júla 2013 do 11. októbra 2014.
- 26 V priebehu tohto trestného konania belgický inšpektorát sociálnych vecí 26. októbra 2016 požiadal slovenskú inštitúciu, ktorá vydala potvrdenie A1, o retroaktívne zrušenie potvrdení A1 týkajúcich sa dotknutých pracovníkov.
- 27 Listom z 20. decembra 2016 slovenská inštitúcia, ktorá vydala potvrdenie, odpovedala, že sa neúspešne pokúšala vykonať kontrolu v spoločnosti MD Intercargo a požiadala belgický inšpektorát sociálnych vecí, aby jej poskytol výsledky svojho vyšetrovania a všetky dôkazy zhromaždené v rámci tejto veci, aby mohla rozhodnúť, či so spätnou účinnosťou súhlasí s uplatňovaním belgického systému sociálneho zabezpečenia na dotknutých pracovníkov. Vzhľadom na vážne pochybnosti, ktoré mala, pokiaľ ide o skutočné registrované sídlo tejto spoločnosti a existenciu trestného konania uvedeného v bodoch 25 a 26 tohto rozsudku, slovenská inštitúcia, ktorá vydala potvrdenia, uviedla, že dočasne ruší všetky potvrdenia A1 týkajúce sa dotknutých pracovníkov, takže tieto potvrdenia už nie sú záväzné a belgické orgány tak môžu pokračovať v uvedenom trestnom konaní. Táto inštitúcia, ktorá vydala potvrdenia, však po prvé zdôraznila, že až dôkazy, ktoré jej má poskytnúť belgický inšpektorát sociálnych vecí, ako aj výsledok trestného konania prebiehajúceho pred belgickými súdmi jej umožnia s konečnou

platnosťou určiť právne predpisy uplatniteľné na dotknutých pracovníkov, a po druhé, že až dotedy títo pracovníci naďalej podliehajú slovenskému systému sociálneho zabezpečenia a žiadne z dotknutých potvrdení A1 nebude zrušené definitívne.

- 28 Rozsudkom z 10. mája 2017 *Correctionele rechtbank West-Vlaanderen, afdeling Brugge* (Trestný súd prvého stupňa Západné Flámsko, oddelenie Brugy) vyhlásil FU a DRV Intertrans za vinných z podvodu v oblasti príspevkov na sociálne zabezpečenie. Tento rozsudok bol najprv potvrdený rozsudkom Hof van beroep te Gent (Odvolací súd Gent, Belgicko) zo 4. októbra 2018 a neskôr zrušený rozsudkom Hof van Cassatie (Kasačný súd, Belgicko) z 9. apríla 2019, ktorý vec postúpil Hof van beroep te Antwerpen (Odvolací súd Antverpy, Belgicko).
- 29 Rozsudkom z 11. februára 2021 vydaným týmto posledným uvedeným súdom boli FU a DRV Intertrans uznaní za vinných z podvodu v oblasti príspevkov na sociálne zabezpečenie. Z tohto rozsudku vyplýva, že vzhľadom na dočasné zrušenie potvrdení A1 slovenskou inštitúciou, ktorá ich vydala, sa tieto potvrdenia, o ktoré ide vo veci samej, považovali za nezáväzné, a teda bez akejkoľvek dôkaznej sily, pokiaľ ide o systém sociálneho zabezpečenia uplatniteľný na dotknutých pracovníkov. Rovnako sa konštatovalo, že licencia Spoločenstva na cestnú dopravu, ktorú získala MD Intercargo, nemá nijaký vplyv na určenie uvedeného systému a neznamena, že táto spoločnosť mala na Slovensku skutočné a stabilné miesto usadenia na účely nariadení č. 883/2004 a č. 987/2009.
- 30 FU a DRV Intertrans podali proti tomuto rozsudku dovolanie na súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, t. j. Hof van Cassatie (Kasačný súd). V rámci tohto dovolania žalobcovia vo veci samej na jednej strane najmä tvrdia, že článok 5 nariadenia č. 987/2009 neumožňuje dočasné zrušenie alebo pozastavenie platnosti potvrdení A1, takže potvrdenia A1, ktoré boli dočasne zrušené slovenskou inštitúciou, ktorá ich vydala, sú naďalej platné v celom ich rozsahu. Na druhej strane tí istí žalobcovia vo veci samej tvrdia, že na základe najmä článkov 5, 11 a 12 nariadenia č. 1071/2009, ako aj článkov 3 a 4 nariadenia č. 1072/2009 je držba licencie Spoločenstva na cestnú dopravu spoločnosťou nevyvrátiteľným dôkazom existencie skutočného a stabilného miesta usadenia v členskom štáte, ktorý ju vydal, a teda registrovaného sídla tejto spoločnosti v tomto členskom štáte na účely článku 13 ods. 1 nariadenia č. 883/2004.
- 31 Za týchto okolností Hof van Cassatie (Kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa článok 5 [nariadenia č. 987/2009] vykladať v tom zmysle, že ak sa úrady členského štátu, ktorý vydal potvrdenia A1, na žiadosť úradov členského štátu zamestnania o spätné zrušenie [týchto potvrdení] obmedzia na to, aby [ich] dočasne zrušili a oznámili, že viac nie sú záväzné, takže trestné konanie v členskom štáte zamestnania môže pokračovať, a členský štát, ktorý [uvedené potvrdenia] vydal, s konečnou platnosťou rozhodne až po právoplatnom ukončení tohto trestného konania, že domnienka odôvodnená potvrdením A1, že dotknutí zamestnanci sú riadne poistení v systéme sociálneho zabezpečenia tohto členského štátu vydania, viac neplatí a tieto potvrdenia A1 viac nie sú pre úrady členského štátu zamestnania záväzné? V prípade zápornej odpovede na otázku nemusia úrady členského štátu zamestnania zohľadniť predmetné potvrdenia A1 s prihliadnutím na judikatúru Súdného dvora týkajúcu sa podvodov?

2. Má sa článok 13 ods. 1 písm. b) bod i) [nariadenia č. 883/2004], článok 3 ods. 1 písm. a) a článok 11 ods. 1 [nariadenia č. 1071/2009] a článok 4 ods. 1 písm. a) [nariadenia č. 1072/2009] vykladať v tom zmysle, že z okolnosti, že podnik získal licenciu na cestnú dopravu v členskom štáte Európskej únie podľa [nariadenia č. 1071/2009] a [nariadenia č. 1072/2009], a teda musí mať skutočné a stabilné miesto usadenia v tomto členskom štáte, nutne vyplýva, že je tým nevyvrátiteľne preukázané, že tento podnik na účely určenia systému sociálneho zabezpečenia, ktorý sa má uplatniť, má registrované sídlo v zmysle článku 13 ods. 1 [nariadenia č. 883/2004] v tomto členskom štáte, a že úrady členského štátu zamestnania sú viazané týmto určením?“

Vec C-661/21

- 32 PN je konateľom spoločnosti Verbraeken J. en Zonen BV (ďalej len „Verbraeken“), prepravnej spoločnosti so sídlom v Melle (Belgicko). Okrem toho je PN spoluvlastníkom spoločnosti UAB Van Daele F. (ďalej len „Van Daele“), spoločnosti špecializovanej na dopravné a logistické služby so sídlom v Litve, ktorá má licenciu Spoločenstva na cestnú dopravu vydanú litovskými orgánmi.
- 33 Podľa vyšetrovania belgického inšpektorátu sociálnych vecí PN a Verbraeken používali Van Daele na zamestnanie litovských vodičov v Belgicku. Títo sa po prijatí do zamestnania v Litve okamžite presunuli do Belgicka, aby podpísali svoje pracovné zmluvy a vykonávali svoju činnosť z tohto členského štátu, v priestoroch spoločnosti Verbraeken. Pohybovali sa hlavne v Belgicku a susedných štátoch a vracali sa do týchto priestorov počas dôb ich povinného odpočinku. Prepravné dokumenty a kotúče do tachografov sa spracovávajú v kancelárii PN v Melle.
- 34 Proti PN a spoločnosti Verbraeken bolo začaté trestné stíhanie najmä pre trestný čin podvodu v oblasti príspevkov na sociálne zabezpečenie v období od 1. júla 2011 do 4. decembra 2015.
- 35 Rozsudkom z 18. septembra 2019 Correctionele rechtbank van Oost-Vlaanderen, afdeling Gent (Trestný súd prvého stupňa Východné Flámsko, oddelenie Gent, Belgicko) vyhlásil PN a Verbraeken za vinných z tohto trestného činu. Tento rozsudok bol čiastočne zrušený rozsudkom Hof van beroep te Gent (Odvolací súd Gent) z 18. marca 2021 v rozsahu, v akom konštatoval, že skutkové okolnosti, ktoré tvoria uvedený trestný čin, boli preukázané vo vzťahu k PN a spoločnosti Verbraeken za obdobie od 20. januára 2014 do 4. decembra 2015.
- 36 PN a Verbraeken podali proti tomuto rozsudku dovolanie na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, pričom najmä tvrdili, že podľa článkov 5, 11 a 12 nariadenia č. 1071/2009, ako aj článku 4 nariadenia č. 1072/2009 držba licencie Spoločenstva na cestnú dopravu spoločnosťou je nevyvrátiteľným dôkazom existencie skutočného a stabilného miesta usadenia v členskom štáte, ktorý ju vydal, a teda registrovaného sídla tejto spoločnosti v tomto členskom štáte na účely článku 13 ods. 1 nariadenia č. 883/2004.
- 37 Za týchto okolností Hof van Cassatie (Kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa článok 13 ods. 1 písm. b) bod i) [nariadenia č. 883/2004], článok 3 ods. 1 písm. a) a článok 11 ods. 1 [nariadenia č. 1071/2009] a článok 4 ods. 1 písm. a) [nariadenia č. 1072/2009] vykladať v tom zmysle, že z okolnosti, že podnik získal licenciu na cestnú dopravu v členskom štáte Európskej únie podľa [nariadenia č. 1071/2009] a [nariadenia č. 1072/2009], a teda musí mať skutočné a stabilné miesto usadenia v tomto členskom štáte, nutne vyplýva, že je tým nevyvrátiteľne preukázané, že tento podnik na účely určenia systému

sociálneho zabezpečenia, ktorý sa má uplatniť, má registrované sídlo v zmysle článku 13 ods. 1 [nariadenia č. 883/2004] v tomto členskom štáte, a že úrady členského štátu zamestnania sú viazané týmto určením?

2. Môže vnútroštátny súd členského štátu zamestnania, ktorý konštatuje, že dotknutá licencia na cestnú dopravu bola získaná podvodom, ignorovať existenciu tejto licencie alebo orgány členského štátu zamestnania musia z dôvodu konštatovania podvodu vopred požiadať orgány, ktoré ju vydali, o zrušenie tejto licencie?“
38. Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 13. septembra 2022 boli veci C-410/17 a C-661/21 spojené na účely ústnej časti konania a vyhlásenia rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke vo veci C-410/21

39. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania týkajúceho sa veci C-410/21 vyplýva, že vzhľadom na žiadosť o opätovné preskúmanie a zrušenie potvrdení A1 dotknutých vo veci samej, ktorú belgický inšpektorát sociálnych vecí zaslal slovenskej inštitúcii, ktorá vydala potvrdenia, táto inštitúcia vzhľadom na pochybnosti o skutkových okolnostiach, ktoré viedli k vydaniu týchto potvrdení, a o právnej úprave sociálneho zabezpečenia uplatniteľnej na dotknutých pracovníkov, vyhlásila, že dočasne zruší uvedené potvrdenia, ktoré nebudú záväzné do určenia systému sociálneho zabezpečenia uplatniteľného na dotknutých pracovníkov a že v dôsledku toho o uvedenej žiadosti rozhodne po ukončení trestného konania vedeného pred belgickými súdmi proti obvineným vo veci samej pre skutky, ktoré môžu zahŕňať získanie alebo použitie týchto potvrdení podvodom.
40. Slovenská inštitúcia, ktorá vydala potvrdenia A1, o ktoré ide vo veci samej, teda tým, že ich „dočasne zrušila“, v konečnom dôsledku zamýšľala pozastaviť právne účinky týchto potvrdení počas určitého obdobia.
41. Za týchto podmienok treba konštatovať, že svojou prvou otázkou vo veci C-410/21 sa vnútroštátny súd v podstate v prvom rade pýta, či sa má článok 5 nariadenia č. 987/2009 vykladať v tom zmysle, že potvrdenie A1 vydané príslušnou inštitúciou členského štátu prestáva byť záväzné pre inštitúcie a súdy členského štátu, v ktorom sa práca vykonáva, ak na základe žiadosti o opätovné preskúmanie a zrušenie, podanej príslušnou inštitúciou tohto posledného uvedeného členského štátu, inštitúcii, ktorá toto potvrdenie vydala, táto inštitúcia vyhlásila, že pozastavuje záväzné účinky tohto potvrdenia do konečného rozhodnutia o tejto žiadosti. V prípade zápornej odpovede na túto prvú otázku sa vnútroštátny súd ďalej pýta, či za takých okolností môže súd členského štátu, v ktorom sa práca vykonáva a ktorý prejednáva trestné konanie vedené proti osobám podozrivým z toho, že toto potvrdenie A1 získali alebo použili podvodom, napriek tomu konštatovať existenciu podvodu a v dôsledku toho na uvedené potvrdenie neprihliadať.
42. Na úvod treba pripomenúť, že potvrdenie A1, ktoré nahradilo potvrdenie E 101 upravené nariadením č. 574/72, zodpovedá vzorovému tlačivu vydanému v súlade s hlavou II nariadenia č. 987/2009 inštitúciou určenou príslušným orgánom členského štátu, ktorého právne predpisy v oblasti sociálneho zabezpečenia sú uplatniteľné, na účely potvrdenia, najmä podľa znenia článku 19 ods. 2 tohto nariadenia, že pracovníci nachádzajúci sa v jednej zo situácií uvedených v hlave II tohto nariadenia podliehajú právnym predpisom tohto členského štátu. Vzhľadom na zásadu, podľa ktorej pracovníci majú byť poistení len v jednom systéme sociálneho zabezpečenia,

má toto potvrdenie nevyhnutne za následok, že systém sociálneho zabezpečenia iného členského štátu sa nemôže uplatniť (rozsudok zo 14. mája 2020, Bouygues travaux publics a i., C-17/19, EU:C:2020:379, body 38 a 39, ako aj citovaná judikatúra).

- 43 Ako už Súdny dvor uviedol, nariadenie č. 987/2009 kodifikovalo judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa rozsahu a právnych účinkov potvrdenia E 101 a postupu, ktorý treba dodržať pri riešení prípadných nezhôd medzi inštitúciami dotknutých členských štátov týkajúcich sa platnosti alebo správnosti tohto potvrdenia, pričom na jednej strane stanovilo záväzný charakter takýchto potvrdení a výlučnú právomoc inštitúcie, ktorá toto potvrdenie vydala, pokiaľ ide o posúdenie jeho platnosti, a na druhej strane výslovne zahrnul postup dialógu medzi príslušnými inštitúciami dotknutých členských štátov a zmierovací postup pred správnu komisiou ako prostriedok na riešenie nezhôd medzi týmito inštitúciami, pokiaľ ide o správnosť vypracovaných dokumentov, ako aj o určenie právnych predpisov uplatniteľných na príslušného pracovníka (pozri rozsudok zo 6. septembra 2018, Alpenrind a i., C-527/16, EU:C:2018:669, bod 43 a citovanú judikatúru).
- 44 Článok 5 ods. 1 nariadenia č. 987/2009 teda stanovuje, že dokumenty vydané inštitúciou členského štátu, ktoré osvedčujú situáciu osoby na účely uplatnenia nariadení č. 883/2004 a č. 987/2009, ako aj podporné doklady, na základe ktorých boli dokumenty vydané, uznávajú inštitúcie iných členských štátov, pokiaľ ich členský štát, v ktorom boli vydané, nezruší ani nevyhlási za neplatné.
- 45 V tejto súvislosti Súdny dvor už spresnil, že potvrdenie A1 vydané príslušnou inštitúciou členského štátu zaväzuje nielen inštitúcie členského štátu, v ktorom sa vykonáva činnosť, ale aj súdy tohto členského štátu (rozsudok zo 6. septembra 2018, Alpenrind a i., C-527/16, EU:C:2018:669, bod 47).
- 46 Článok 5 ods. 2 až 4 nariadenia č. 987/2009 spresňuje spôsoby uplatňovania postupu stanoveného v článku 76 ods. 6 nariadenia č. 883/2004 na účely riešenia nezhôd medzi inštitúciou členského štátu, ktorej sa doručia dokumenty a doklady uvedené v odseku 1 tohto článku 5, a inštitúciou, ktorá tieto dokumenty vydala. Konkrétne odseky 2 a 3 uvedeného článku 5 spresňujú postupy, ktoré majú tieto inštitúcie dodržať v prípade pochybností o platnosti takýchto dokumentov a podporných dokladov alebo o správnosti skutočností, na ktorých sú založené údaje, ktoré sú v nich uvedené, pričom inštitúcii, ktorá ich vydala, ukladá povinnosť opätovne preskúmať dôvodnosť vydania uvedených dokumentov a v prípade potreby ich zrušiť. V odseku 4 toho istého článku 5 sa zase stanovuje, že ak dotknuté inštitúcie nedospejú k dohode, môžu príslušné úrady predložiť záležitosť správnej komisii, ktorá „sa pokúsi o zosúladenie stanovísk“ do šiestich mesiacov od predloženia záležitosti.
- 47 V prvom rade treba overiť, či potvrdenie A1, ktorého účinky boli dočasne pozastavené, nie je pre inštitúcie a súdy členských štátov počas tohto obdobia dočasného pozastavenia záväzné.
- 48 Po prvé v tejto súvislosti zo znenia článku 5 ods. 1 nariadenia č. 987/2009 vyplýva, že jedine zrušenie a vyhlásenie neplatnosti potvrdení A1 zbavuje tieto potvrdenia ich záväzných účinkov vo vzťahu k inštitúciám a súdom členských štátov.
- 49 Vzhľadom na to, že pojem „zrušenie“, ktorý použil normotvorca Európskej únie, znamená vo svojom právnom význame zánik aktu alebo jeho retroaktívne zrušenie na základe rozhodnutia správneho orgánu, ktorý ho vydal, znenie článku 5 ods. 1 nariadenia č. 987/2009 naznačuje, že rozhodnutie inštitúcie, ktorá vydala potvrdenie A1, dočasne pozastaviť platnosť potvrdenia A1 nespôsobuje zánik záväzných účinkov, ktoré sú s ním spojené. Tento výklad je podporený

skutočnosťou, že okrem prípadu zrušenia normotvorca Únie stanovil zánik záväzných účinkov spojených s potvrdeniami A1 iba v prípade vyhlásenia neplatnosti týchto potvrdení, pričom toto vyhlásenie má tiež povahu konečného aktu rovnocenného zrušeniu uvedených potvrdení.

- 50 Po druhé rozhodnutie inštitúcie, ktorá vydala potvrdenie A1 a ktorá rozhoduje o žiadosti o jeho zrušenie podanej inštitúciou iného členského štátu na účely článku 5 ods. 1 nariadenia č. 987/2009, musí byť prijaté v rámci postupu dialógu a zmierovacieho postupu medzi inštitúciami upraveného v článku 76 ods. 6 nariadenia č. 883/2004, ktorého spôsoby uplatňovania sú spresnené v článku 5 ods. 2 až 4 nariadenia č. 987/2009, keď sa po opätovnom preskúmaní dôvodnosti vydania uvedeného potvrdenia inštitúcia, ktorá ho vydala, vzhľadom na skutočnú situáciu dotknutého pracovníka domnieva, že jej systém sociálneho zabezpečenia sa na tohto pracovníka nevzťahuje.
- 51 Z toho vyplýva, že iba rozhodnutie o zrušení potvrdenia A1 prijaté inštitúciou, ktorá ho vydala, v súlade s týmto postupom dialógu a zmierovacím postupom, a teda po opätovnom preskúmaní dôvodnosti vydania takéhoto potvrdenia a určení systému sociálneho zabezpečenia uplatniteľného na dotknutého pracovníka, môže zbaviť uvedené potvrdenie jeho záväzných účinkov.
- 52 V tejto súvislosti treba pripomenúť, ako už Súdny dvor uviedol, že uvedený postup dialógu a zmierovací postup musia dodržiavať inštitúcie členských štátov, ktoré majú uplatňovať nariadenia č. 883/2004 a 987/2009, ak existujú medzi inštitúciami dotknutých členských štátov nezhody týkajúce sa platnosti alebo správnosti potvrdenia A1 (pozri v tomto zmysle, pokiaľ ide o nariadenie č. 1408/71, rozsudok z 27. apríla 2017, A-Rosa Flussschiff, C-620/15, EU:C:2017:309, bod 53).
- 53 Pripustiť, že inštitúcia, ktorá vydala potvrdenie, môže, hoci len dočasne, zbaviť potvrdenie A1 jeho záväzných účinkov bez toho, aby predtým opätovne preskúmala dôvodnosť jeho vydania alebo určila, aký systém sociálneho zabezpečenia je uplatniteľný na dotknutého pracovníka, by znamenalo porušenie tak pravidiel uplatňovania, ako aj účelu uvedeného postupu dialógu a zmierovacieho postupu.
- 54 Po tretie treba pripomenúť význam, ktorý sa v rámci nariadení č. 883/2004 a 987/2009 pripisuje zásadám jednotnosti uplatniteľných vnútroštátnych právnych predpisov, lojálnej spolupráce a právnej istoty, na ktorých je založená judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa záväzného účinku potvrdení E 101. Konkrétne je zásada právnej istoty uvedená najmä v odôvodnení 6 nariadenia č. 987/2009, zásada poistenia zamestnancov iba v jednom systéme sociálneho zabezpečenia je uvedená v odôvodnení 15, ako aj v článku 11 ods. 1 nariadenia č. 883/2004, zatiaľ čo význam zásady lojálnej spolupráce vyplýva z článku 76 nariadenia č. 883/2004, ako aj z odôvodnenia 2 a článku 20 nariadenia č. 987/2009 (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. septembra 2018, Alpenrind a i., C-527/16, EU:C:2018:669, bod 45).
- 55 V prípade uvedenom v bode 53 tohto rozsudku by však zásada lojálnej spolupráce, na ktorej je založený postup dialógu a zmierovací postup, bola porušená z dôvodu nedodržania tohto postupu.
- 56 Okrem toho v takom prípade by neexistencia záväzných účinkov predmetného potvrdenia A1 umožnila inštitúciám iných členských štátov, a najmä inštitúcii členského štátu, ktorá vyjadrila pochybnosti o správnosti a platnosti uvedeného potvrdenia, podriaďiť dotknutého pracovníka vlastným systémom sociálneho zabezpečenia. Výklad článku 5 nariadenia č. 987/2009, ktorý by umožnil inštitúcii, ktorá vydala potvrdenie A1, dočasne pozastaviť platnosť tohto potvrdenia tým,

že by ho počas tohto prechodného obdobia zbavila záväzných účinkov, by mohol zvýšiť riziko kumulácie systémov sociálneho zabezpečenia, čo by ohrozilo zásadu poistenia zamestnancov len v jednom systéme sociálneho zabezpečenia, ako aj predvídateľnosť uplatniteľného systému, a teda aj zásadu právnej istoty (pozri v tomto zmysle, pokiaľ ide o nariadenie č. 1408/71, rozsudok z 2. apríla 2020, CRPNPAC a Vueling Airlines, C-370/17 a C-37/18, EU:C:2020:260, bod 70, ako aj citovanú judikatúru).

- 57 V tejto súvislosti treba uviesť, že takéto riziko nemožno vylúčiť vyhlásením inštitúcie, ktorá vydala potvrdenie A1, spresňujúc, že počas obdobia dočasného pozastavenia záväzných účinkov uvedeného potvrdenia sa na dotknutého pracovníka naďalej vzťahuje jej systém sociálneho zabezpečenia. Takéto vyhlásenie totiž nemôže mať účinky, ktoré sú vlastné potvrdeniu A1, medzi ktorými sa nachádza záväzný účinok vo vzťahu k inštitúciám a súdom iných členských štátov, než je členský štát, do ktorého patrí inštitúcia, ktorá vydala takéto potvrdenia.
- 58 Po štvrté a poslednom rade vzhľadom na komplikácie, ktoré by mohla spôsobiť prípadná kumulácia systémov sociálneho zabezpečenia, by výklad článku 5 nariadenia č. 987/2009, ako je uvedený v bode 56 tohto rozsudku, mohol ohroziť aj konečný cieľ sledovaný tak potvrdeniami A1, ako aj hmotnoprávnou právnou úpravou stanovenou v hlave II tohto nariadenia, a to uľahčiť voľný pohyb pracovníkov a slobodné poskytovanie služieb (pozri analogicky rozsudok zo 6. februára 2018, Altun a i., C-359/16, EU:C:2018:63, bod 35, ako aj citovanú judikatúru).
- 59 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že hoci platnosť potvrdenia A1 bola dočasne pozastavená rozhodnutím inštitúcie, ktorá ho vydala, nie je zbavené svojich záväzných účinkov počas tohto obdobia dočasného pozastavenia, takže je naďalej záväzná pre inštitúcie a súdy členských štátov.
- 60 Preto treba v druhom rade overiť, či za okolností, aké sú uvedené v bode 39 tohto rozsudku, súd členského štátu, v ktorom sa vykonáva práca, konajúci v rámci trestného konania vedeného proti osobám podozrivým z toho, že predmetné potvrdenie A1 získali alebo použili podvodom, môže napriek tomu konštatovať existenciu podvodu a v dôsledku toho na toto potvrdenie neprihliadať.
- 61 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že Súdny dvor už rozhodol, že súd hostiteľského členského štátu, na ktorý bol podaný návrh v rámci konania vedeného proti zamestnávateľovi z dôvodu skutočností, ktoré môžu odhaliť získanie alebo použitie potvrdení A1 podvodom, môže s konečnou platnosťou rozhodnúť o existencii takéhoto podvodu a neprihliadať na tieto potvrdenia, len ak po tom, čo v prípade potreby pristúpi k prerušeniu súdneho konania na základe svojho vnútroštátneho práva, zistí, že hoci bol urýchlene začatý postup dialógu a zmierovací postup upravený v článku 76 ods. 6 nariadenia č. 883/2004, inštitúcia, ktoré uvedené potvrdenia vydala, ich nepreskúmala a v primeranej lehote nezaujala stanovisko ku skutočnostiam predloženým príslušnou inštitúciou hostiteľského členského štátu, pričom mohla v prípade potreby vyhlásiť tieto potvrdenia za neplatné alebo ich zrušiť (pozri analogicky rozsudok z 2. apríla 2020, CRPNPAC a Vueling Airlines, C-370/17 a C-37/18, EU:C:2020:260, bod 80).
- 62 Ako už totiž Súdny dvor rozhodol, tento postup dialógu a zmierovací postup predstavuje povinný predpoklad na účely určenia, či sú splnené podmienky existencie podvodu, a teda vyvodenia všetkých potrebných dôsledkov, pokiaľ ide o platnosť predmetných potvrdení A1 a právnú úpravu v oblasti sociálneho zabezpečenia uplatniteľnú na dotknutých pracovníkov. Súd hostiteľského členského štátu, na ktorom bolo začaté trestné konanie, akým je konanie vo veci samej, tak nemôže ignorovať uvedený postup dialógu a zmierovací postup (pozri analogicky rozsudok z 2. apríla 2020, CRPNPAC a Vueling Airlines, C-370/17 a C-37/18, EU:C:2020:260, body 71 a 73).

- 63 Hoci sa v prejednávanej veci uvedený postup dialógu a zmierovací postup začal, inštitúcia, ktorá vydala potvrdenia A1, o ktoré ide vo veci samej, sa v rozpore s podmienkami uplatňovania tohto postupu rozhodla odložiť opätovné preskúmanie platnosti týchto potvrdení a posúdenie systému sociálneho zabezpečenia uplatniteľného na dotknutých pracovníkov až do skončenia trestného konania prebiehajúceho pred súdmi členského štátu, v ktorom sa vykonáva práca.
- 64 Za týchto podmienok sa zdá, že uvedená inštitúcia, ktorá potvrdenia vydala, nepristúpila k opätovnému preskúmaniu týchto potvrdení, ktorých získanie alebo použitie podvodom bolo predmetom vyššie uvedeného trestného konania, a v primeranej lehote nezaujala stanovisko ku skutočnostiam, ktoré v tejto súvislosti predložila príslušná inštitúcia hostiteľského členského štátu.
- 65 Na tieto skutočnosti sa teda v rámci uvedeného trestného konania musí dať odvolať s cieľom dosiahnuť, aby súd členského štátu, v ktorom sa práca vykonáva, neprihliadal na predmetné potvrdenia (pozri rozsudok zo 6. februára 2018, Altun a i., C-359/16, EU:C:2018:63, bod 55).
- 66 V každom prípade treba pripomenúť, že osoby, ktorým sa v rámci súdneho konania vytýka využívanie vyslaných pracovníkov na základe potvrdení získaných podvodom, musia mať možnosť vyvrátiť skutočnosti, na ktorých sa toto konanie zakladá, pri dodržaní záruk spojených s právom na spravodlivý proces predtým, ako vnútroštátny súd prípadne rozhodne o neprihliadnutí na tieto potvrdenia a vyjadrí sa k zodpovednosti uvedených osôb podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva (rozsudok zo 6. februára 2018, Altun a i., C-359/16, EU:C:2018:63, bod 56).
- 67 Preto za takých okolností, aké sú uvedené v bode 39 tohto rozsudku, súd členského štátu, v ktorom sa vykonáva práca, rozhodujúci v rámci trestného konania vedeného proti osobám podozrivým z toho, že získali alebo použili potvrdenie A1 podvodom, môže konštatovať existenciu podvodu a v dôsledku toho neprihliadať na toto potvrdenie, pokiaľ sú dodržané záruky obsiahnuté v práve na spravodlivý proces, ktoré sa musia poskytnúť týmto osobám.
- 68 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku vo veci C-410/21 odpovedať tak, že článok 5 nariadenia č. 987/2009 sa má vykladať v tom zmysle, že potvrdenie A1 vydané príslušnou inštitúciou členského štátu zaväzuje inštitúcie a súdy členského štátu, v ktorom sa práca vykonáva, aj keď v nadväznosti na žiadosť o opätovné preskúmanie a zrušenie, ktorú príslušná inštitúcia tohto posledného uvedeného členského štátu zaslala inštitúcii, ktorá potvrdenie vydala, táto posledná uvedená inštitúcia vyhlásila, že dočasne pozastavuje záväzné účinky tohto potvrdenia do jej konečného rozhodnutia o tejto žiadosti. Za takých okolností však môže súd členského štátu, v ktorom sa vykonáva práca, rozhodujúci v rámci trestného konania vedeného proti osobám podozrivým z toho, že toto isté potvrdenie A1 získali alebo použili podvodom, konštatovať existenciu podvodu a v dôsledku toho neprihliadať na uvedené potvrdenie na účely tohto trestného konania, pokiaľ jednak uplynula primeraná doba bez toho, aby inštitúcia, ktorá ho vydala, pristúpila k opätovnému preskúmaniu dôvodnosti vydania toho istého potvrdenia a zaujala stanovisko ku konkrétnym dôkazom predloženým príslušnou inštitúciou hostiteľského členského štátu, na základe ktorých sa možno domnievať, že uvedené potvrdenie bolo získané alebo použité podvodom, a prípadne predmetné potvrdenie zrušila alebo odňala, a jednak, pokiaľ sú dodržané záruky obsiahnuté v práve na spravodlivý proces, ktoré sa musia poskytnúť týmto osobám.

O druhej otázke vo veci C-410/21 a prvej otázke vo veci C-661/21

- 69 Svojou druhou otázkou vo veci C-410/21 a prvou otázkou vo veci C-661/21, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 13 ods. 1 písm. b) bod i) nariadenia č. 883/2004 s prihliadnutím na článok 3 ods. 1 písm. a) a článok 11 ods. 1 nariadenia č. 1071/2009, ako aj článok 4 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1072/2009, majú vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že podnik je držiteľom licencie Spoločenstva na cestnú dopravu vydané príslušnými orgánmi členského štátu, predstavuje nevyvrátiteľný dôkaz o registrovanom sídle tejto spoločnosti v tomto členskom štáte na účely určenia uplatniteľných vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia podľa článku 13 ods. 1 písm. b) bodu i) nariadenia č. 883/2004.
- 70 Ako vyplýva z návrhov na začatie prejudiciálneho konania, pochybnosti vnútroštátneho súdu vyplývajú zo skutočnosti, že vydanie licencie Spoločenstva na cestnú dopravu v prospech podniku podlieha najmä požiadavke skutočného a stabilného miesta usadenia v zmysle článku 3 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1071/2009 v členskom štáte vydania tejto licencie.
- 71 Takáto požiadavka totiž vyplýva najmä z článku 4 ods. 1 nariadenia č. 1072/2009.
- 72 Treba preto overiť, či pojem „registrované sídlo alebo miesto podnikania“ v zmysle článku 13 ods. 1 písm. b) bodu i) nariadenia č. 883/2004 zodpovedá pojmu „skutočné a stabilné miesto usadenia“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1071/2009.
- 73 Pokiaľ ide v prvom rade o pojem „registrované sídlo alebo miesto podnikania“ v zmysle článku 13 ods. 1 písm. b) bodu i) nariadenia č. 883/2004, toto ustanovenie stanovuje, že osoba, ktorá ako zamestnanec zvyčajne vykonáva činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch a nevykonáva podstatnú časť tejto činnosti v členskom štáte svojho bydliska, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom má podnik alebo zamestnávateľ registrované sídlo alebo miesto podnikania, ak je zamestnaná podnikom alebo zamestnávateľom.
- 74 Článok 14 ods. 5a nariadenia č. 987/2009 spresňuje, že na účely uplatnenia hlavy II nariadenia č. 883/2004, ktorej súčasťou je najmä článok 13 ods. 1 písm. b) bod i), pod pojmom „registrované sídlo alebo miesto podnikania“ sa rozumie sídlo alebo miesto usadenia, v ktorom sa prijímajú zásadné rozhodnutia podniku a vykonávajú funkcie jeho ústrednej správy.
- 75 Z toho vyplýva, že hraničný ukazovateľ „registrovaného sídla alebo miesta podnikania“, uvedený v článku 13 ods. 1 písm. b) bode i) nariadenia č. 883/2004, na určenie členského štátu, ktorého právne predpisy v oblasti sociálneho zabezpečenia sa uplatňujú, určuje miesto, z ktorého je podnik skutočne riadený a organizovaný.
- 76 Pokiaľ ide v druhom rade o pojem „skutočné a stabilné miesto usadenia“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1071/2009, ako vyplýva z článku 5 tohto nariadenia, skutočnosť, že podnik má „skutočné a stabilné miesto usadenia“ v zmysle uvedeného článku 3 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1071/2009, v podstate znamená, že po prvé má priestory, v ktorých vedie svoje hlavné doklady o podnikateľskej činnosti, po druhé, že disponuje evidovanými motorovými vozidlami, a po tretie, že s náležitým technickým vybavením a príslušenstvom v prevádzkovom stredisku skutočne a sústavne vykonáva svoju činnosť týkajúcu sa týchto vozidiel.

- 77 Z toho vyplýva, že pojem „skutočné a stabilné miesto usadenia“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1071/2009 odkazuje najmä na miesto, kde sa vedú hlavné dokumenty o podnikateľskej činnosti, kde sa nachádza zariadenie podniku, ako aj jeho technické a vybavenie a príslušenstvo.
- 78 Kritériá na určenie sídla dopravného podniku na účely získania licencie Spoločenstva na cestnú dopravu sú preto odlišné od kritérií používaných na určenie sídla takéhoto podniku na účely článku 13 ods. 1 písm. b) bodu i) nariadenia č. 883/2004.
- 79 Hoci teda skutočné a stabilné miesto usadenia v zmysle článku 3 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1071/2009 a miesto, kde podnik alebo zamestnávateľ prijíma zásadné rozhodnutia alebo vykonáva funkcie ústrednej správy, sa môžu určite zhodovať, nemusí to tak nevyhnutne byť.
- 80 V dôsledku toho pojem „registrované sídlo alebo miesto podnikania“ v zmysle článku 13 ods. 1 písm. b) bodu i) nariadenia č. 883/2004 nezodpovedá pojmu „skutočné a stabilné miesto usadenia“ v zmysle článku 3 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1071/2009.
- 81 Za týchto podmienok skutočnosť, že podnik je držiteľom licencie Spoločenstva na cestnú dopravu, môže byť faktorom, ktorý treba zohľadniť pri určovaní jeho registrovaného sídla alebo miesta podnikania na účely určenia uplatniteľných vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia v súlade s článkom 13 ods. 1 písm. i) nariadenia č. 883/2004, ale nemôže automaticky predstavovať dôkaz, a už vôbec nie nevyvrátiteľný dôkaz, ani zaväzovať orgány členského štátu, v ktorom sa práca vykonáva.
- 82 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na druhú otázku vo veci C-410/21 a prvú otázku vo veci C-661/21 odpovedať tak, že článok 13 ods. 1 písm. b) bod i) nariadenia č. 883/2004 s prihliadnutím na článok 3 ods. 1 písm. a) a článok 11 ods. 1 nariadenia č. 1071/2009, ako aj článok 4 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 1072/2009, sa majú vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že podnik je držiteľom licencie Spoločenstva na cestnú dopravu vydanéj príslušnými orgánmi členského štátu, nepredstavuje nevyvrátiteľný dôkaz o registrovanom sídle tejto spoločnosti v tomto členskom štáte na účely určenia uplatniteľných vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia podľa článku 13 ods. 1 písm. b) bodu i) nariadenia č. 883/2004.

O druhej otázke vo veci C-661/21

- 83 Vzhľadom na odpoveď na druhú otázku vo veci C-410/21 a prvú otázku vo veci C-661/21 nie je potrebné odpovedať na druhú otázku v tejto poslednej uvedenej veci.

O trovách

- 84 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnyim dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. **Článok 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 462/2012 z 22. mája 2012,**

sa má vykladať v tom zmysle, že:

potvrdenie A1 vydané príslušnou inštitúciou členského štátu zaväzuje inštitúcie a sudy členského štátu, v ktorom sa práca vykonáva, aj keď v nadväznosti na žiadosť o opätovné preskúmanie a zrušenie, ktorú príslušná inštitúcia tohto posledného uvedeného členského štátu zaslala inštitúcii, ktorá potvrdenie vydala, táto posledná uvedená inštitúcia vyhlásila, že dočasne pozastavuje záväzné účinky tohto potvrdenia do jej konečného rozhodnutia o tejto žiadosti. Za takých okolností však môže súd členského štátu, v ktorom sa vykonáva práca, rozhodujúci v rámci trestného konania vedeného proti osobám podozrivým z toho, že toto isté potvrdenie A1 získali alebo použili podvodom, konštatovať existenciu podvodu a v dôsledku toho neprihliadať na uvedené potvrdenie na účely tohto trestného konania, pokiaľ jednak uplynula primeraná doba bez toho, aby inštitúcia, ktorá ho vydala, pristúpila k opätovnému preskúmaniu dôvodnosti vydania toho istého potvrdenia a zaujala stanovisko ku konkrétnym dôkazom predloženým príslušnou inštitúciou hostiteľského členského štátu, na základe ktorých sa možno domnievať, že uvedené potvrdenie bolo získané alebo použité podvodom, a prípadne predmetné potvrdenie zrušila alebo odňala, a jednak, pokiaľ sú dodržané záruky obsiahnuté v práve na spravodlivý proces, ktoré sa musia poskytnúť týmto osobám.

2. **Článok 13 ods. 1 písm. b) bod i) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, zmeneného nariadením č. 465/2012, s prihliadnutím na článok 3 ods. 1 písm. a) a článok 11 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá týkajúce sa podmienok, ktoré je potrebné dodržiavať pri výkone povolania prevádzkovateľa cestnej dopravy, a ktorým sa zrušuje smernica Rady 96/26/ES, ako aj článok 4 ods. 1 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1072/2009 o spoločných pravidlách prístupu nákladnej cestnej dopravy na medzinárodný trh,**

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

skutočnosť, že podnik je držiteľom licencie Spoločenstva na cestnú dopravu vydanú príslušnými orgánmi členského štátu, nepredstavuje nevyvrátiteľný dôkaz o registrovanom sídle tejto spoločnosti v tomto členskom štáte na účely určenia uplatniteľných vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia podľa článku 13 ods. 1 písm. b) bodu i) nariadenia č. 883/2004, zmeneného nariadením č. 465/2012.

Podpisy

ⁱ — Číselný údaj na prvej strane tohto rozsudku bol po jeho sprístupnení na internete predmetom zmeny formálneho charakteru.